

Brno nacistické. I Češi se mají s čím vyrovnávat

Mnichov, Berlín, Hamburk a nyní také Brno. Projděte se jihomoravskou metropolí za doby nacismu.

Na knižní trh dorazil netradiční turistický průvodce Brnem. Víc než na známá místa a památky se soustředí na příběhy, které se vážou k temné historii Brna v první polovině dvacátého století. O novém titulu se rozhovořili autoři Alexandr Brummer a Michal Konečný, absolventi historie na Masarykově univerzitě.

Proč jste se rozhodli napsat knížku z dob nacistické okupace formou turistického průvodce?

Brummer: Inspirovali jsme se v německém Výmaru, kde mají průvodce městem v časech nacistické totality. Také Brno v letech 1939–1945 zažilo šilené věci – zfanatizované Němce, okupaci, nacistický teror, návštěvu Adolfa Hitlera, holocaust Židů a Romů. A nakonec i všechny hrůzy války, když město na podzim 1944 bombardovali Spojenci a když přes něj v dubnu 1945 přecházela fronta.

Konečný: Průvodce s fotografiemi dokáže zprostředkovat atmosféru různých míst. Po-

Během okupace navštívil Brno i Adolf Hitler. Knihu vydalo nakladatelství Host.

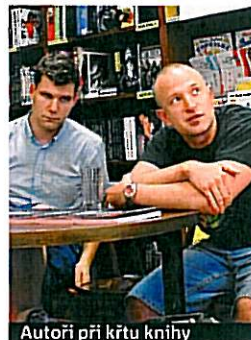
dobně publikace má Mnichov, Berlín nebo Hamburk. Je to jeden z mnoha způsobů, jak se Německo vyrovnává se svou minulostí, což u nás zatím chybělo. Z historických pramenů vyplývá, že se mají s čím vyrovnávat i Češi.

Odkud jste čerpali informace k sepsání knížky?

Konečný: O válečném období

v Brně existuje dostatek literatury, také dobový tisk nebo archivní prameny. Stejně důležité jako informace byly pro nás také fotografie, které jsme získali především z brněnských archivů a muzeí. Z pamětníků bych rád jmenoval například „živou paměť“ města Brna, významnou historičku Milenu Flodrovou, která po nás laskavě text pro-

četla. Byla to ona, komu se v šedesátých letech podařilo sehnat výpověď řidiče tramvaje, která odvážela Židy na brněnské nádraží. Protože v Brně prožila celý život, vzpomínala například na to, jak za protektorátu z další tramvaje, kterou jela s otcem, brněnští Němci vyhodili člověka označeného židovskou hvězdou.

Autoři při křtu knihy

Které informace vás osobně připisují knížky nejvíce zasáhly?

Brummer: Pro mě osobně byly nejhorší Kouničovy koleje. Ze šlo o žalář, kde nacisté zavraždili stovky lidí, se v Brně době ví, ale když jsem se při psaní textu podrobněji seznamoval s jednotlivými osudy a svědectvími, působilo to na mě velmi tíživě. V tomto kontextu se mi zdá téměř neuvěřitelné, že se tam pak vysokoškolská studenta zase vrátili.

Konečný: Velmi šokující pro nás bylo také zjištění, že v Brně během roku 1941 vzniklo ghetto, o kterém se ví dosud jen velmi málo. Zde byli brněnští Židé rok před zahájením deportací stěhování ze svých domovů a izolování od většinové společnosti. Policejní záznamy z té doby připomínají nejen těžké podmínky, v nichž museli přežívat, ale i obrovské množství sebevražd, které předcházely deportacím.

Díváte se teď na Brno jinýma očima?

Brummer: Nebudu tvrdit, že bych při procházce po městě cítil nějaké zvláštní dojetí, ale spíš se nemůžu ubránit určitým paralelám a srovnávání se současností. Mám na mysli zejména holocaust, ale ani ne tak ten židovský jako ten romský, který jasně ukazuje, kam až může strach z jínakosti vést.

Konečný: Je těžké procházet zmiňovanými noblesními ulicemi s palácovými domy z počátku století a nevzpomenout si na utrpení a bezradně Židů, kteří v nich byli nuceni od roku 1941 očekávat svůj osud.

EVA LALKOVIČOVÁ
dopisy@metro.cz

